ÖZEL RADYO VE TELEVİZYON KURULUŞLARINCA ELDE EDİLEN REKLAM GELİRLERİNDEN KESİLECEK RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURUL PAYLARININ BEYANI, ÖDENMESİ, DENETİMİ

• Yasin BİLEN •
Vergi Denetmeni

I - GİRİŞ

1983 yılında 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu ile radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesine yönelik olarak Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulunun ve Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun kuruluş, görev yetki ve sorumluluklarına ilişkin esas ve usuller belirlenmiştir. Bu amaçla; radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesi ile yurt içine ve yurt dışına yayın yapılması, devletin tekelinde, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna verilmiştir. 2954 Sayılı Kanunla yurt içine yapılacak radyo ve televizyon yayınları için milli siyasete uygun ilkeleri tespit etmek, ilgili kanunda belirtilen görev ve esasların uygulanmasının gözetim, denetim ve değerlendirilmesini yapmak amacıyla kurulan Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulu 12 üyeden oluşmakta idi.

20.04.1994 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan, radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesini ve bu alanı düzenleyecek Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun kurulmasını sağlayan 3984 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'la devlet tekeli kaldırılarak, her türlü teknik, usul ve araçlarla ve her ne isim altında olursa olsun elektromanyetik dalga ve diğer yollarla yurt içinde ve dışında yapılan radyo ve televizyon yayınları ile ilgili iletişim alanı genişletilmiş ve kapsamı belirlenmiştir. 1994 yılında iletişim alanının yeniden düzenlenmesi sonucu Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulunun yerine yetki ve sorumlulukları genişletilmiş, özerk ve tarafsız bir kamu tüzel kişiliği niteliğinde Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (Bundan sonra Üst Kurul olarak ifade edilecektir.) kurulmuştur.

Üst Kurul, TBMM tarafından seçilen 9 üyeden oluşur. Üst Kurul üyelerinin görev süresi altı yıldır. Üst Kurul üyeleri, kendi aralarından bir başkan ve bir başkan vekili seçer. Başkanlık süresi iki yıldır. Üst Kurulun görev ve yetkileri 4756 sayılı Yasayla değişik 3984 sayılı Kanunun 8'nci maddesinde belirlenmiştir.

3984 Sayılı "Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun" ve bu Kanunun bazı maddelerini değiştiren 4756 sayılı Kanun 21.05.2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yeni düzenlemeler, teknolojik gelişmeleri, Avrupa Birliği normlarını içermektedir. Üst kurul kararları idari yargının denetimine açıktır.

3984 sayılı Kanunun 12'nci maddesi ile 18.05.2003 tarih ve 25112 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Bütçe, Muhasebe ve İdari İşler Yönetmeliği'nin 3'üncü maddesinde Üst Kurulun gelirleri sayılmıştır. Kanunun 12-b ve Yönetmeliğin 3-b maddesine göre "özel radyo ve televizyon kuruluşlarının yıllık brüt reklam gelirlerinden % 5 oranında ayrılacak paylar" Üst Kurulun gelirleri arasındadır. (Kanunun geçici 7'nci maddesine göre kesilecek pay ilk üç yıl için % 4 olmuştur.)

Üst Kurulun gelirleri arasında sayılan, özel radyo ve televizyon kuruluşlarınca elde edilen brüt reklam gelirlerinden kesilecek payların beyan edilmesi, ödenmesi, denetlenmesi, muhasebe kaydı ve diğer bazı özellikli durumlar yazımızın konusunu oluşturmaktadır.

1- REKLAM NEDİR ?

Yazımızın giriş bölümünde belirtilen özel radyo televizyon kuruluşlarınca elde edilen brüt reklam gelirlerinin ne olduğunu belirlemek için öncelikle reklamın ne olduğu tesbit edilmelidir.

3984 sayılı Kanunun 3-u maddesi ve 17 Nisan 2003 tarihli ve 25082 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Radyo ve Televizyon Yayınlarının Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmeliğin 4'ncü maddesinde reklam "Bir ürün veya hizmetin alım, satım veya kiralanmasını geliştirmek, bir amaç veya düşünceyi yaymak veya reklamcının istediği başka etkileri oluşturmak amacıyla, ücret veya benzer bir karşılık ile iletim zamanında reklamcıya tahsis edilen kamuya yönelik duyuruları, ... ifade eder" şeklinde tanımlanmıştır. Ayrıca Yönetmeliğin 4'ncü maddesinde geçen ve konumuzla ilgili olan reklam tanımları ise aşağıdaki gibidir.

"**Doğrudan Satış Reklamları:** Reklamı yapılan ürün ve hizmetlerin alımını, satımını, kiralanmasını, reklama cevap veren kişinin adresinde gerçekleştireceği veya sağlayacağı mesajını veren reklamları,

Gizli Reklam: Yayıncı tarafından reklam yapma maksadıyla, malların, hizmetlerin, ismin, ticari markanın veya üretici veya hizmet sağlayıcının faaliyetlerinin, para karşılığı veya benzer sebeplerle, programlarda logo, ticari unvan, tescilli marka, görüntü, sözlü ifade veya bunları çağrıştırabilecek imalar yoluyla tanıtımını,

Bilinçaltı Reklam: Teknik cihazlar vasıtasıyla televizyon yayınlarında çok kısa süreli görüntüler kullanarak, izleyicilerin ancak bilinçaltıyla algılayabilecekleri ürün veya hizmetlerin tanıtılmasına ilişkin mesajlar içeren reklamları,

Sanal Reklam: Yayın sinyalini değiştiren elektronik görüntü sistemlerinin kullanılması yoluyla televizyondaki görüntüye, gerçek mekanla bağlantılı olmayan, reklam yerleştirilmesini,

Özel Tanıtıcı-Spot Reklam: Bir ürün, hizmet veya kuruluşun tanıtıldığı söz, görüntü ve müzik içeren tek bir reklamı,

Alt Yazı, Logo ve Çerçeve Reklam: Program yayını esnasında ekrandaki görüntü üzerine, programın bütünlüğünü bozmamak kaydıyla, tanıtımı yapılan ürün, hizmet veya kuruluşun reklamının alt yazı geçmek, logosunu göstermek veya görüntüyü çevrelemek suretiyle yapılmasını,

Programlı Reklam; Radyo yayınlarında bir ürün, hizmet veya kuruluşun tanıtımının yapılması amacıyla hazırlanan programla birlikte sunulan reklamları, ifade eder."

2- REKLAM GELİRİ VE BRÜT REKLAM GELİRİ NEDİR?

Reklamın ne olduğu belirlendikten sonra, reklam geliri ve bu gelirin hangi tutarı üzerinden Üst Kurul payının kesileceği sorunu karşımıza çıkmaktadır. 2984 sayılı Kanunun 12-b maddesinde belirtildiği üzere Üst Kurulun gelirleri arasında sayılan özel radyo ve televizyon kuruluşlarınca elde edilen reklam gelirlerinden kesilecek payın, brüt reklam geliri üzerinden kesilecek pay olması gerekmektedir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Bütçe, Muhasebe ve İdari İşler Yönetmeliği'nin 5'nci maddesinde reklam gelirleri "Yayınlanan reklamlar karşılığında alınan reklam bedellerinden oluşur. Reklam bedeli, verilen reklam hizmeti karşılığında, reklam verenlerden her ne suretle olursa olsun alınan veya bunlar tarafından borçlanılan para, mal ve diğer suretlerle sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade eder. Verilen reklam hizmetine ilişkin olarak tahakkuk ettirilen vade farkı, fiyat farkı, faiz, prim ve benzeri adlar altında sağlanan her türlü menfaat, hizmet ve değerler bu bedele dahildir, fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen ticari teamüllere uygun miktarda yapılan iskontolar ve katma değer vergisi bu bedele dahil değildir...

Reklam bedelinin mal, menfaat, hizmet gibi paradan başka değerler olması halinde, reklam bedeli, reklamın türü, süresi, yayınlandığı program ve saati dikkate alınmak suretiyle, yayın kuruluşunun diğer reklamlar için uyguladığı bedeldir.

Radyo ve televizyon kuruluşlarının kendi ortakları, bunların üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sıhri hısımları ile ilgili bulundukları tüzel kişiler, idaresi, denetimi veya sermayesi bakımlarından doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunduğu veya nüfuzu altında bulundurduğu reklamcı niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile, onların reklam alma-reklam verme münasebetlerinde emsaline göre göze çarpacak derecede düşük bedeller üzerinden veya bedelsiz olarak reklam için iletim zamanının tahsis edilmesi veya bunun için emsaline göre göze çarpacak derecede yüksek tutarlarda kuruluşlardan komisyon alınması veya kuruluşların ıskonto yapmaları halinde; reklam gelirleri, kuruluşun yayın alanı ve etkinliği, reklamın yayın zamanı ve süresi de göz önüne alınarak belirlenen emsal reklam bedelleri üzerinden hesaplanır.

Reklam bedellerinin elde edilmesi amacıyla yapılan giderler reklam gelirlerinin beyanında ve Üst Kurul payının hesaplanmasında indirim konusu yapılamaz." şeklinde ayrıntılı olarak belirlenmiştir.

Buna göre özel radyo ve televizyon kuruluşlarınca elde edilen reklam gelirlerinden kesilecek Üst Kurul payının, yukarıda belirtilen açıklamalar doğrultusunda belirlenen brüt reklam geliri üzerinden hesaplanması gerekmektedir.

3- REKLAM GELİRLERİ ÜST KURUL PAYININ BEYANI, ÖDENMESİ VE BEYANNAMEYE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

3-1- Beyan ve Ödemeye İlişkin Usul Ve Esaslar

Üst Kurul payının ödenmesine ilişkin usul ve esaslar 3984 Sayılı Kanunun gelir ve cezaların tahsili başlıklı 13'ncü maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre "12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen reklam gelirlerinden ayrılacak paylar, elde edildikleri ayı takip eden ayın en geç 20'sinde; ... ilgili yayın kuruluşları tarafından ödenir..."

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Bütçe, Muhasebe ve İdari İşler Yönetmeliği'nin 4'ncü maddesinde de reklam gelirleri üst kurul payının beyanı ve ödenmesi ile ilgili olarak aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir:

"Kuruluşlar, her takvim ayı içinde yayınladıkları reklamlar nedeniyle tahakkuk ettirdikleri brüt reklam gelirlerinin % 5'ini, Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı olarak, bu gelirlerin tahakkuk ettiği ayı izleyen ayın 20'sine kadar bir beyanname ile beyan ederek, hesaplanan Üst Kurul paylarını aynı sürede Üst Kurul hesabına ödemekle yükümlüdürler. Reklam gelirlerinin ve reklam gelirleri Üst Kurul Payının beyanında kullanılacak "Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Beyannamesi" nin şekli ve bu beyannameye eklenecek diğer bilgi ve belgeler Üst Kurul tarafından belirlenir.

Reklam gelirleri Üst Kurul paylarının Üst Kurul hesabına yatırıldığına dair banka dekontunun veya makbuzunun bir örneği beyannameye eklenir veya taahhütlü mektupla Üst Kurula gönderilir. Çekle yapılan ödemelerle sair suretle yapılan ödemelerde vergi ve diğer kamu alacakları için Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun uyarınca yapılan düzenlemelere uyulur. Reklam gelirleri Üst Kurul payı, brüt reklam gelirlerine Kanunda öngörülen oranın uygulanması ile hesaplanır."

15 Mayıs 1996 tarih ve 22637 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmış olan 1 Seri No'lu Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Genel Tebliğinde de konu ile ilgili açıklamalar yapılmıştır. Buna göre;

A. Ödemeler, Üst Kurulca Belirlenen Banka Hesabına Yapılacaktır: Radyo ve televizyon kuruluşları her takvim ayı içerisinde yayınladıkları reklamlar nedeniyle aldıkları veya tahakkuk ettirdikleri brüt reklam gelirleri üzerinden hesaplayacakları tutarları (20/4/97 tarihine kadar %4, bu tarihten sonra ise %5) Üst Kurulca belirlenmiş olan banka şubesi nezdindeki Üst Kurul hesabına[1] ödemekle yükümlüdürler. Üst Kurul paylarının yatırıldığı banka şubesi veya hesap numarasında değişiklik yapmaya Üst Kurul yetkili olup, böyle bir değişiklik yapıldığı taktirde,

[1] Aylık reklam gelirleri Üst Kurul paylarının, T.C. Ziraat Bankası (ANKARA) Akay Şubesi nezdinde açtırılmış bulunan 30426/276620.6 nolu "Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Reklam, Ruhsat ve Lisans Gelirleri Hesabı"na yatırılması gerektiği tebliğ ve ilan edilmiş bulunmaktadır.

bu husus ayrıca tebliğ ve ilan edilecektir. Kuruluşlar, yukarıda belirtilen Üst Kurul hesabına ödeme yaparken herhangi bir ad altında komisyon, masraf ve provizyon ücreti ödemeyecekler ve havalelerini, bulundukları il ve ilçelerdeki ilgili bankaya On-Line sistem ile yaptıracaklardır.

B. Çekle ve Sair Suretle Yapılan Ödemelerle İlgili Usul ve Esaslar: Yayın kuruluşları, aylık reklam gelirleri üzerinden hesapladıkları Üst Kurul paylarını belirlenen banka hesabına süresinde nakden yatırabilecekleri gibi 6183 sayılı Kanun'un 41 ve müteakip maddelerinde belirtilen özel ödeme şekillerinden olan, çizgili çek kullanmak suretiyle veya mükellef hesabından Üst Kurul hesabına münakale suretiyle de ödeyebileceklerdir. Bu şekilde yapılacak ödemelerde, 6183 sayılı Kanunun ilgili madde hükümleri ile bu konuya ilişkin olarak Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'nce yayımlanan Tahsilat Genel Tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar uygulanacaktır.

C. Çek ve Münakale Emri ile Ödemelerde Ödeme Zamanı: Nakden yapılan ödemeler dışındaki ödeme şekillerinde, özellikle ödeme tarihi önem taşıdığından bu konuda aşağıdaki açıklamalar yapılmıştır.

Bilindiği üzere, 6183 sayılı Kanunun 44'üncü maddesinin birinci fıkrasında 4108 sayılı Kanunun 12'nci maddesi ile değişiklik yapılmış ve bu değişiklik 1/8/1995 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Buna göre, reklam gelirleri Üst Kurul payları, kuruluşlarca anılan Kanunun 41'inci maddesinde belirtilen özel ödeme şekillerinden olan:

1. Nakden, banka hesabına yatırıldığı veya havale suretiyle yapıldığı takdirde, ödeme; paranın bankaya yatırıldığı,

2. Çek ile yapıldığı takdirde, ödeme; çekin tahsil dairesine veya bankaya verildiği,

3. Mükellefin hesabının bulunduğu banka hesabından Üst Kurul hesabına münakale emri veya EFT ile yapıldığı takdirde, ödeme; münakale ve EFT emri üzerine paranın Üst Kurul hesabına geçtiği,gün yapılmış sayılacaktır.

Bu nedenle, reklam gelirleri Üst Kurul payları;

a) Çek ile ödenmek istendiği taktirde; çekin en geç, ödemenin esas olduğu ayın son günü akşamına kadar, ya Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına (Bütçe, Mali Hizmetler ve Muhasebe Dairesi Başkanlığı), ya da Ankara'da Üst Kurul hesabının bulunduğu banka şubesine teslim edilmiş olması,

b) Münakale emri veya EFT ile ödenmek istendiği takdirde ise, talimatın ilgili kuruluşça kendi banka şubesine verilmiş olması önemli olmayıp, verilen EFT veya münakale emri (talimatı) üzerine paranın, Üst Kurulun banka hesabına en geç ödemenin esas olduğu ayın son günü akşamına kadar geçmiş olması, gerekmektedir.

Aksi takdirde kuruluşlar, gecikmeler için 6183 sayılı Kanun hükümleri gereğince, gecikme zammı ödemek zorunda kalacaklardır.

D. Çekin Karşılıksız Çıkması veya Çek veya Münakale Emrinin Tediye Edilememesi: 6183 sayılı Kanunun 42'nci maddesi hükmüne göre, çizgili çekle yapılan ödemelerin Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olduğu, ancak, Üst Kurul payının ödenmesi için düzenlenen çekin; Radyo ve Televizyon Üst Kurulu adına, emre muharrer olmadığı kaydı ile bir banka üzerine çekilmesi ve Üst Kurula verildiği ya da bundan en çok bir gün önceki tarihte düzenlenmiş olması gerekmektedir. Daha eski tarihli çekler kabul edilmeyecektir.

Çek veya münakale emrinin herhangi bir sebeple tediye edilmemesi halinde keyfiyetin ilgili banka şubesince Üst Kurula bildirilmesi üzerine,konuyla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun, 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre işlem yapılacaktır.

E. Gecikme Zammı Uygulaması: Yayınladıkları reklamlar nedeniyle alınan veya tahakkuk ettirilen reklam gelirlerinin brüt tutarları üzerinden hesaplanan reklam gelirleri Üst Kurul paylarını kısmen veya tamamen vadesinde ödemeyen kuruluşlar hakkında 3984 sayılı Kanunun 13'üncü maddesinde belirtilen ihtar ve yayın durdurma cezaları uygulanacağı gibi,

vadesinde ödenmeyen Üst Kurul paylarına, geciken her ay ve kesri için ayrı ayrı olmak üzere 6183 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin verdiği yetkiye göre Bakanlar Kurulunca belirlenen oranlarda gecikme zammı uygulanacaktır. Gecikme zammı uygulamasında, 6183 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri ile bu konuda Maliyet Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünce yayımlanan Tahsilat Genel Tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar uygulanacaktır.

Bilindiği üzere, aylık gecikme zammı oranları; 6183 sayılı Kanunun 51'inci maddesinin verdiği yetkiye istinaden Bakanlar Kurulu'nca, faiz oranlarında meydana gelen artış ve azalışa paralel olarak belirlenmiş olup bundan böyle, 6183 sayılı Kanun'un hükümlerine göre gecikme zammı oranlarında bir değişiklik yapıldığı takdirde, yapılan bu değişiklikler Üst Kurul payları için de aynen uygulanacaktır.

F. Reklam Gelirleri Üst Kurul Payları, Gecikme Zamları Ve Lisans Ücretleri Bankaya Yatırılırken Uyulması Gereken Esaslar:

1. Tahsilatı yapan ilgili banka şubeleri, düzenleyecekleri dekontlarda;

a. Kuruluşun ticaret unvanını,

b. Kuruluşun RTÜK sicil numarasını (vergi numarasını),

c. Radyo ve televizyonun program - tanıtım adını (logosunu),

d. Ödemenin (ay ve yıl olarak) ilgili olduğu dönemini,

e. Ödemenin nev'ini (Radyo reklam payı, TV reklam payı, lisans ücreti, yıllık yayın izni ücreti, gecikme zammı vb. gibi),açıkça belirteceklerdir.

2. Banka şubeleri, kuruluşlarca Üst Kurul hesabına yatırılacak paraların havale işlemini On-Line ile yapacaklardır.

3. Üst Kurul hesabının bulunduğu banka (Ziraat Bankası) şubeleri, Üst Kurul adına tahsilat yaparken kuruluşlardan her hangi bir ad altında komisyon, masraf veya provizyon ücreti almayacaklardır.

4. Kuruluşlar, dekontlarda yer alması gereken bilgilerin eksiksiz olmasını sağlamak üzere gerekli bilgileri ilgili banka şubesine vermek, dekonta yazdırmak ve bu bilgilerin doğru ve eksiksiz olduğunu kontrol etmek zorundadırlar."

3-2- Beyannameye İlişkin Düzenlemeler

1 seri nolu Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Genel Tebliğinde sicil numarası ve Üst Kurul paylarının beyannemesi ile ilgili ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır. Buna göre;

3-2-1- Sicil Numarası Verilmesi

3984 sayılı Kanunun, özel radyo ve televizyon kuruluşlarının kuruluş ve hisse oranlarını belirleyen 29'uncu maddesinde, özel radyo ve televizyon kuruluşlarının "Anonim Şirket" olarak kurulacağı ve aynı şirketin ancak bir radyo ve bir televizyon işletmesi kurabileceği hükme bağlanmıştır. 3984 sayılı Kanunun 16 ve 17'nci maddeleri gereğince, Üst Kurulun radyo ve televizyon kuruluşlarına kanal ve frekans bandı tahsisi yapılabilmesi için; aynı Kanunun 29'uncu maddesi ve 16.3.1995 tarih ve 22229 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Radyo ve Televizyon Yayın Kuruluşlarının, Kuruluşlarında Uyması Gerekli Asgari İdari ve Mali Şartlarla, Yayın Alanı, Yayın Saati ve Süreleri Hakkında Yönetmelik" hükümleri uyarınca, kuruluşların gerekli idari ve mali şartları yerine getirerek Anonim Şirket şeklinde örgütlenmeleri ve kanal ve frekans bandı tahsisinde bulunmaları için verilen süreler (TV kuruluşları için 28.4.1995 tarihinde, radyo kuruluşları için 8.12.1995 tarihinde) sona ermiş bulunmaktadır. Verilen bu sürede Üst Kurula müracaat eden Anonim Şirket şeklinde örgütlenmiş radyo ve televizyon kuruluşları ve Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu, Maliye Bakanlığı (Gelirler Genel Müdürlüğü) tarafından verilmiş olan "Vergi Numaraları"nı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) sicil numarası olarak kullanacaklardır. Kuruluşlar, Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Beyannamelerinde ve Üst Kurul hesabına yapacakları ödemelere ilişkin her türlü yazışma, dekont ve makbuzlarda mutlaka RTÜK sicil numarası olarak belirlenen vergi numaralarına yer vereceklerdir. Öte yandan, 3984 sayılı Kanunun 16'ncı maddesinde, kamu ve özel radyo ve televizyon kuruluşlarına kanal ve frekans bandı tahsisi ile

yayın izni ve lisansı verme, bu tahsis ve izni iptal etme yetkisinin münhasıran Üst Kurula ait olduğu, geçici 6'ncı maddesinde de, Üst Kurulca yayın izni verilip kanal ve frekans bandı tahsis edilinceye kadar radyo ve televizyon kuruluşlarınca kullanılmakta olan kanal ve frekansları kullananlar için herhangi bir surette müktesep hak teşkil etmeyeceği hükme bağlandığından Üst kurulca kuruluşlara RTÜK sicil numarası verilmiş olması, kendilerine lisans verileceği anlamına gelmemektedir.

3-2-2- Beyannameye İlişkin Düzenlemeler

Beyannameye İlişkin Düzenlemeler 1 seri nolu Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Genel Tebliğinde yapılmıştır. Buna göre beyannamenin şekli, içeriği ve düzenlenmesi bu tebliğde belirtilen esaslara uygun olarak yapılmalıdır. Beyannameye eklenecek belgeler ve diğer hususlar ise aşağıda belirtilmiştir.

3-2-2-1- Beyannameye Eklenecek Belgeler

Kuruluşlar, aylık olarak verecekleri reklam gelirleri Üst Kurul payı beyannamelerine aşağıdaki belgeleri ekleyeceklerdir.

1. Payların Üst Kurul Hesabına Yatırıldığına Dair Dekontun Bir Örneği: Kuruluşlar, reklam gelirleri Üst Kurul paylarının yatırıldığına dair banka dekontunun bir örneğini, ilgili dönem "Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Beyannamesi"ne ekleyeceklerdir.

2. Reklam Gelirlerinin Elde Ediliş Şekli ve Kaynağını Gösteren Dökümlü Liste: Gerek beyannamenin doğruluğunun anında kontrol edilmesi ve gerekse istatistik bilgi elde edilmesi açısından, kuruluşlar; bir ay içinde radyo ve/veya televizyonlarında yayınladıkları reklamlar nedeniyle aldıkları veya tahakkuk ettirdikleri reklam gelirlerinin, kaynakları ile birlikte brüt tutarlarını ve bu tutarlar üzerinden yaptıkları ıskontoları gösteren dökümlü bir listeyi, ilgili olduğu aya ait beyannameye ekleyeceklerdir.

Beyannameye eklenmek amacıyla düzenlenecek bu listede, bir ay içerisinde;

a) Reklamlar için ayrılan süreler,

b) Doğrudan müşterilerden sağlanan reklam gelirleri brüt tutarı,

c) Dolaylı olarak aracı işletmelerden sağlanan reklam geliri brüt tutarı,

d) Sponsorluk gelir tutarı,

e) Müşterilere yapılan ıskonto tutarları,

f) Aracı işletmelere yapılan ıskontolar ve ödenen komisyon tutarları, reklam gelirlerinin elde edildiği radyo ve televizyon işletmeleri itibarıyla ayrı ayrı belirtilecektir.

3-2-2-2- Beyannamenin Verileceği Yer ve Süresi

3984 Sayılı Kanunun 13'üncü ve Reklam Yönetmeliğinin 20 ve 22'inci maddelerinde de belirtildiği üzere kuruluşlar; her takvim ayı içerisinde yayınladıkları reklamlar nedeniyle aldıkları veya tahakkuk ettirdikleri brüt reklam gelirlerinin ve bu gelirler üzerinden hesaplanan Üst Kurul paylarının; Üst Kurula beyanı amacıyla bu tebliğ ekinde yer alan "Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Beyannamesi'ni düzenleyerek, yukarıda belirtilen ekleri ile birlikte, reklam gelirlerinin tahakkuk ettirildiği ayı izleyen ayın sonuna kadar elden veya taahhütlü mektupla Üst Kurulun Gazi Mustafa Kemal Bulvarı (GMK) No: 68 (06570) Maltepe/ANKARA adresine göndereceklerdir. Herhangi bir nedenle reklam geliri tahakkuk ettirilmeyen dönemlerde de, boş beyanname düzenlenerek beyanname verme süresi içerisinde Üst Kurula gönderilecektir.

4- EĞİTİME KATKI PAYININ BEYANI, ÖDENMESİ VE ÖZEL İŞLEM VERGİSİ

15.03.2001 tarih ve 24343 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olan 8 Seri No'lu Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Genel Tebliğinde yapılan açıklamaya göre; "4605 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik nedeniyle; elde edilen reklam gelirleri üzerinden % 5 Eğitime Katkı Payı ve hesaplanan Eğitime Katkı Payı üzerinden de %10 Özel İşlem Vergisinin eskiden olduğu gibi 7 seri nolu[2] Genel Tebliğimizde belirtilen esaslar çerçevesinde 31/12/2002 tarihine kadar beyan ve ödenmesine devam edilecektir."

Buna göre Eğitime Katkı Payı ve Özel İşlem Vergisi 31.12.2002 tarihinden itibaren alınmayacaktır. Söz konusu tarihe kadar ise 7 seri nolu Genel Tebliğ

[2] 08.03.2000 tarih ve 23988 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

uyarınca aşağıdaki açıklamalar çerçevesinde uygulama gerçekleşmelidir.

"Bilindiği üzere 26/11/1999 tarih ve 23888 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4481 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi ile 01/12/1999 - 31/12/2000 tarihleri arasında uygulanmak üzere 4306 sayılı Kanun'a göre ödenen Eğitime Katkı Payı kadar ayrıca (%5) Özel İşlem Vergisi ödeneceği hüküm altına alınmış ve bu verginin ödenmesi ile ilgili açıklamalar 30/12/1999 tarih ve 23922 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Genel Tebliği (Seri No:6)" ile duyurulmuştur.

Söz konusu Kanunun 9'uncu maddesinin değişikliği ile ilgili olarak; 29/01/2000 tarih ve 23948 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4503 sayılı Kanunun 11 inci maddesi ile Özel İşlem Vergisinin oranı, reklam gelirleri üzerinden hesaplanan Eğitime Katkı Payının %10'u olarak değiştirilmiştir. (Bu oran Reklam Gelirlerinin 0,005'ine tekabül etmektedir.) Aynı Kanunun 12 nci maddesi ile de, bu değişikliğin 01/02/2000 tarihinden itibaren yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmış bulunmaktadır.

Reklam gelirleri üzerinden hesaplanan Özel İşlem Vergisinin oranında yapılan değişiklikten dolayı aşağıdaki açıklamaların yapılması ihtiyacı doğmuştur.

1- Üst Kurulumuz tarafından yayımlanan 6 Seri No'lu Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Tebliği ekinde bir örneği bulunan 'Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Beyannamesi' kullanılmaya devam edilecektir.

2- Yayın kuruluşları, eskiden olduğu gibi her aya ait reklam gelirleri ile %5 Üst Kurul payı ve eğitime katkı paylarını ilgili sütunlarda beyan edeceklerdir. 01/02/2000 tarihinden itibaren elde edilecek reklam gelirleri üzerinden, eskiden olduğu gibi %5 Üst Kurul Payı, %5 Eğitime Katkı Payı hesaplayacaklar ve beyannamenin, radyo ve televizyon reklam gelirleri ve bu gelirler üzerinden hesaplanacak paylarla ilgili 13, 14, 15, 16, 24 ve 25 nolu sütunlarına yazacaklardır. Özel İşlem Vergisi ise 24 ve 25 numaralı sütunlarda beyan edilen Eğitime Katkı Payının %10'u kadar hesaplanılarak beyannamenin, 26 ve 27 inci sütunlarında beyan edilecektir.

Buna göre yayın kuruluşları, 1999 yılının Aralık ayı ile 2000 yılının Ocak ayında elde ettikleri reklam gelirleri üzerinden %5 Özel İşlem Vergisi hesaplayacaklar, 01/02/2000 tarihinden itibaren ise, hesaplanan %5 eğitime katkı payı üzerinden, %10 özel işlem vergisi hesaplayacaklar ve ertesi ayın sonuna kadar beyan edecekler ve hesaplanan Üst Kurul Payı, Eğitime Katkı Payı ve Özel İşlem Vergilerini aynı süre içerisinde ödeyeceklerdir. Bu uygulamaya 31/12/2000 yılına kadar devam edilecek ve en son 2000 yılının Aralık ayına ait reklam gelirleri üzerinden hesaplanacak özel işlem vergisi, 2001 yılının Ocak ayı içerisinde beyan edilecek ve ödenecektir.

Düzenlenen beyanname, ilgili tutarların T.C. Ziraat Bankası Akay Şubesi nezdindeki 113029 nolu hesabına yatırıldığına dair dekontların birer örneği ile birlikte Mart ayı sonuna kadar Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna (Bilkent Plaza B-2 Blok Bilkent - ANKARA) gönderilecektir.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere 6 seri nolu tebliğimizle açıklanan Özel İşlem Vergisinin oranı Eğitime Katkı Payının %10'u olarak değiştirilmiş olup, bu oran reklam gelirlerinin 0,005 (binde beş) ine isabet ettiğinden; 6 seri nolu tebliğimiz ekinde yayımlanan Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Beyannamesinin 26 nolu sütununda yer alan " Özel İşlem Vergisi (%...5..)" ifadesi "Özel İşlem Vergisi 0,005" olarak değiştirilerek kullanılacaktır.

3- Reklam gelirleri Üst Kurul Paylarını, Eğitime Katkı Paylarını ve Özel İşlem Vergilerini süresinde beyan etmeyen ve ödemeyen yayın kuruluşlarının borçları, 3984 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi uyarınca yayın durdurma cezası ve 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanarak tahsil edilecektir.

4- Yeminli Mali Müşavirlerce düzenlenecek olan Reklam Gelirleri Tasdik Raporlarında; reklam gelirleri Üst Kurul payı ve eğitime katkı payı için yapılacak incelemelere ve istenilen bilgilere, özel işlem vergisi için de ayrıca yer verilecektir."

5- BEYANNAME VERİLMEMESİ VE/VEYA ÜST KURUL PAYININ ÖDENMEMESİ, EKSİK BEYANI VE ÖDENMESİ HALİ İLE GELİR VE CEZALARIN TAHSİLİNDE UYULACAK ESASLAR, ÖDEME EMRİ TEBLİĞ EDİLMESİ VE DAVA SÜRECİ

5-1- Beyannamenin Süresinde Verilmemesi, Eksik Beyanın Tesbiti

Yazımızın 3'ncü bölümünde de değinildiği üzere Üst Kurul payının ödenmesine ilişkin usul ve esaslar 3984 sayılı Kanun'un gelir ve cezaların tahsili başlıklı 13'ncü maddesinde (Değişik: 15/5/2002-4756/8 md.) düzenlenmiştir. Buna göre; "12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen reklam gelirlerinden ayrılacak paylar, elde edildikleri ayı takip eden ayın en geç 20'sinde; (a) bendine göre ödenecek TV kanal ve radyo frekansı yıllık kira bedeli her yılın Ocak ayının en geç 20'sinde; 33'üncü maddede belirtilen idarî para cezaları da cezaların tahakkukunu müteakip ilgili yayın kuruluşları tarafından ödenir.

Ödemede gecikilmesi halinde, ilgili yayın kuruluşu uyarılarak yedi gün içinde ödeme yapması istenir. Yapılacak ihtara rağmen ödeme yapılmaması halinde, Üst Kurulca ödeme yapılıncaya kadar yayının durdurulmasına karar verilir. Yukarıdaki fıkrada belirtilen tarihlerden itibaren iki ay içinde ödeme yapılmazsa, Üst Kurulca yayın izninin ve lisansın iptaline karar verilir ve ödenmeyen kurum geliri icra yoluyla tahsil olunur. Gecikilen ödemeler için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır."

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Bütçe, Muhasebe ve İdari İşler Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesi de beyanname verilmemesi ve/veya üst kurul payının ödenmemesi halinde yapılacak işlemleri belirlemiştir. Buna göre "Reklam gelirleri ile bu reklam gelirlerinden Üst Kurula ödenecek pay tutarlarının zamanında beyan edilmemesi veya beyan edilmiş olsa bile eksiksiz olarak zamanında ödenmemesi, kuruluşlardan istenilen yeminli mali müşavir raporları veya mükellefi bulundukları vergi dairesi tarafından tasdikli bilanço ve gelir tablolarının süresinde gönderilmemesi halinde, ilgili kuruluşlara ihtarda bulunulur. Bu ihtar, ilgili kuruluşlar itibariyle ayrı ayrı yapılabileceği gibi, basın ve yayın organları aracılığıyla toplu olarak da yapılabilir. İhtarda, ihlâl edilen yükümlülüğün niteliği ve sonuçları belirtilir.

İhtar tarihinden itibaren yedi gün içinde, ihtar yazısında belirtilen eksikliklerin tamamının giderilmemesi halinde, Üst Kurul, ilgili kuruluşun yayınlarını eksikliklerini tamamlayıncaya kadar durdurur. Kuruluşların, bir ay içerisinde elde ettikleri reklam gelirlerine ait beyannameyi ve hesaplanan Üst Kurul payını o ayı takip eden ayın 20 sinden itibaren iki ay içerisinde Üst Kurula göndermemeleri ve ödememeleri halinde, Üst Kurulca, yayın izinleri ve lisansları iptal edilir ve Üst Kurula ödenmesi gereken kurum gelirleri icra yoluyla tahsil olunur. Geciken ödemeler için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkında Kanun hükümleri uygulanır."

Yönetmeliğin 7'nci maddesi ise reklam gelirleri ve üst kurul payının eksik beyanı ve ödenmesi halini belirlemiştir. Buna göre "Reklam gelirlerinin ve Reklam Gelirleri Üst Kurul payı tutarlarına ilişkin yapılan beyan ve ödemelerin, yapılacak incelemeler sonunda gerçek durumu yansıtmadığının ve eksik ödendiğinin anlaşılması halinde, eksik ödenen reklam gelirleri pay tutarlarının, ödeme tarihi itibariyla hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte 7 gün içinde ödenmesini sağlamak üzere ilgili kuruluşa ihtarda bulunulur. İhtar yazısının tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içerisinde borcun tamamı ödenmez ise ödeme yapılıncaya kadar kuruluşun yayınları durdurulur. İhtar yazısının tebliğinden itibaren iki ay içerisinde ödenmemesi halinde, Üst Kurulca kuruluşun yayın izni ve lisansı iptal edilir. Üst Kurula ödenmesi gereken kurum gelirleri icra yoluyla tahsil olunur. Geciken ödemeler için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Eksik beyan ve ödeme ile ilgili ihtar yazısının dava konusu yapılması halinde, durumun yargı kararı ile kesinleşip ilgili kuruluşa tebliğ tarihine kadar yayın durdurma işlemi uygulanmaz, yargı kararının tebliğ tarihinden itibaren yukarıdaki fıkra hükümleri uygulanır."

1 Seri No'lu Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Genel Tebliğinde yapılan düzenlemeye göre de; "Rek-

lam Yönetmeliğinin 23'üncü maddesinde; "Reklam gelirleri ile bu reklam gelirlerinden Üst Kurula ödenecek pay tutarlarının zamanında beyan edilmemesi ... halinde, ilgili kuruluşlara Üst Kurul Kararı ile ihtarda bulunulur ... İhtar tarihinde itibaren yedi gün içinde beyanname eksiksiz verilmezse ... Üst Kurul ilgili kuruluşun yayınını durdurur" denilmektedir.

Bu hükümlere göre, radyo ve televizyon yayıncılığı yapan kuruluşlar tarafından radyo ve/veya televizyonlarında bir ay içerisinde yayınladıkları reklamlar karşılığında aldıkları veya tahakkuk ettirdikleri reklam gelirlerini ve bu gelirler üzerinden hesaplanan Üst Kurul paylarını, ertesi ayın sonuna kadar beyan etmemeleri halinde, verilmemiş olan beyannamelerini vermeleri konusunda ilgili kuruluşlara ihtar yazısı yazılarak, yedi (7) gün içerisinde beyannamelerini vermeleri istenecektir. İhtar yazısında belirtilen bu 7 günlük süreye rağmen beyannamesini vermeyen kuruluşlar hakkında, 3984 sayılı Kanunun 13'üncü madde hükmü uygulanacaktır.

Ayrıca, beyanname vermemeyi veya geç vermeyi alışkanlık haline getiren kuruluşların defter kayıt ve belgeleri ile hesapları, reklam gelirleri Üst Kurul paylarının doğru beyan edilip edilmediği yönünden, Üst Kurul denetim elemanlarına veya Maliye Bakanlığı aracılığı ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 135'inci maddesinde sayılan vergi incelemesine yetkili olanlara incelettirilebilecektir.

Reklam Yönetmeliğinin 25'inci maddesinde de belirtildiği üzere, kuruluşların "Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Beyannamesi" ile beyan ettikleri tutarların gerçek durumu yansıtmadığı ve dolayısıyla Üst Kurul hesabına ödenen reklam gelirleri Üst Kurul paylarının eksik ödendiği;

a) 6 aylık veya bir yıllık dönem sonlarında Yeminli Mali Müşavirlerce düzenlenip Üst Kurula gönderilen "Tasdik Raporları"ndan,

b) Üst Kurula yapılacak ihbarlar üzerine veya başka her hangi bir nedenle, Üst Kurulca tarh zamanaşımı süresi içerisinde Üst Kurul denetim elemanlarına veya vergi incelemesine yetkili olanlara yaptırılan incelemeler neticesinde düzenlenen "İnceleme Rapor"larından,

c) Beyannamelerdeki hatalardan anlaşılması halinde, eksik ödenen reklam gelirleri Üst Kurul payı tutarlarının 7 gün içerisinde ödenmesini sağlamak üzere ilgili kuruluşa (İhbarname niteliğinde) bir ödeme emri çıkarılacaktır.

Bu ödeme emrinde, ödenmesi gereken pay tutarlarının ilgili bulunduğu dönemin normal vade tarihinde itibaren geçen süre için hesaplanan gecikme zamları da yer alır.

5-2- Ödeme Emrine Karşı Dava Açılması

Eksik beyanda bulunan kuruluşlara, beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen reklam gelirleri üzerinden hesaplanan Üst Kurul paylarının normal vade tarihinde itibaren hesaplanan gecikme zammı ile birlikte 7 gün içerisinde Üst Kurul hesabına ödenmesini sağlamak üzere, Üst Kurulca çıkarılan ödeme emrine karşı ilgili kuruluşun, verilen 7 günlük süre içerisinde dava açma hakkı bulunmaktadır. Kuruluş, ödeme emrine karşı dava açtığı taktirde takibat durdurulacak ve dava sonucuna göre işlem yapılacaktır.

Ancak, kuruluşun ödeme emrine karşı açtığı davayı kısmen veya tamamen kaybetmesi halinde, yargı kararına göre ödenmesi gereken Üst Kurul payının ilgili bulunduğu dönemin normal vade tarihinden, bu tutarın ödeme tarihine kadar geçen süre için hesaplanacak gecikme zammı, ilgili kuruluştan Üst Kurul payına ilave olarak tahsil edilecektir. Kuruluşlar, dava sonucuna göre kesinleşen Üst Kurul payları ile buna ilişkin gecikme zamlarını yargı kararının kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde ödemek zorundadırlar. Aksi taktirde ilgili kuruluşlar hakkında 3984 sayılı Kanunun 13'üncü maddesi hükümleri uygulanacaktır. Dava açılması nedeniyle tahsili duran Üst Kurul payları, kuruluşlar tarafından istendiği taktirde, davanın devamı sırasında da kısmen veya tamamen ödenebileceği tabiidir.

5-3- Ödeme Emrine Karşı Dava Açılmaması

Kuruluş kendilerine tebliğ edilen ödeme emrine karşı 7 gün içinde dava açmadığı taktirde, Üst Kurul payı tutarı kesinleşmiş olacağından, ödeme tarihi itibarıyla hesaplanacak gecikme zammı ve kesinleşen Üst Kurul payı tutarlarının, bu yedi günlük süre içerisinde Üst Kurul hesabına ödenmesi gerekir. Aksi taktirde ilgili kuruluşlar hakkında 3984 sayılı Kanu-

nun gelir ve cezaların tahsili başlıklı 13'üncü maddesi hükümleri uygulanacaktır."

6- REKLAM GELİRLERİNİN DENETİMİ

3984 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi "Üst Kurul, radyo ve televizyonların reklam gelirlerinin, aracı kurumların hesaplarıyla birlikte denetlenmesini Maliye Bakanlığından talep eder." hükmünü içermektedir. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Bütçe, Muhasebe ve İdari İşler Yönetmeliği'nin 3'ncü maddeside Kanuna paralel olarak "Üst Kurul, gelirlerinin kontrolünü, özel radyo ve televizyon kuruluşlarının reklam gelirlerini, aracı kurumların hesapları ile birlikte kendi denetim elemanları veya Maliye Bakanlığı vasıtasıyla denetler." hükmüne yer vermiştir. Ayrıca ilgili Yönetmeliğin 8'nci maddesi "Üst Kurul, ödenmesi gereken reklam gelirleri Üst Kurul payının doğruluğunu araştırmak, tespit etmek ve sağlamak bakımından, kuruluşların defter ve belgelerini kendi denetim elemanlarına veya vergi incelemesine yetkili olanlara incelettirebilir.

Vergi Usul Kanununa göre vergi inceleme yetkisine haiz olanlar, Üst Kurulun talebi olmaksızın reklam gelirleri Üst Kurul paylarının ödenmesine ilişkin yükümlülüğün Kanuna ve bu Yönetmeliğe uygun olarak yerine getirilip getirilmediğini de inceleyebilirler.

Üst Kurul, kuruluşların reklam gelirlerinin ve buna isabet eden Üst Kurul paylarının Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun ve doğru bir şekilde beyan edilip edilmediğini 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı "Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci, Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu" hükümleri çerçevesinde yeminli mali müşavirlerin tasdikine tabi tutabilir. Yeminli mali müşavir tasdik raporlarında göz önünde tutulacak usul ve esaslar Resmi Gazete'de yayımlanır." hükmünü içererek reklam gelirlerinin denetimini açıklamıştır.

7- REKLAM GELİRLERİ ÜST KURUL PAYLARININ YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER TARAFINDAN TASDİK EDİLMESİ VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR RAPORLARININ DÜZENLENMESİNDE UYULACAK USUL VE ESASLAR

7-1- Reklam Gelirleri Üst Kurul Paylarının Yeminli Mali Müşavirler Tarafından Tasdik Edilmesi

01.12.2001 tarih ve 24600 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Radyo Ve Televizyon Yayın Kuruluşları Reklam Gelirleri Üst Kurul Paylarının Yeminli Mali Müşavirler Tarafından Tasdik Edilmesi Hakkındaki 5 Sıra No.'lu Genel Tebliğ, Radyo ve Televizyon yayın kuruluşlarının Reklam Gelirleri Üst Kurulu Payı Yeminli Mali Müşavir Raporu düzenlettirmelerine ilişkin yükümlülükleri aşağıdaki şekildi yeniden düzenlemiştir.

Yapılan düzenlemeye göre ;

"- Ulusal yayın kuruluşları,

- Bölgesel yayın kuruluşları,

- Birden fazla il'e kablo ortamından yayın yapan kuruluşlar,

- Uydu ortamından yayın yapan kuruluşlar,

bir yıllık faaliyetlerine ilişkin Reklam Gelirleri Üst Kurulu Payı Yeminli Mali Müşavir Raporu düzenlettirecekler ve ertesi yılın Mayıs ayı sonuna kadar Üst Kurul'a göndereceklerdir.

Yerel yayın kuruluşları ile kablo ortamından sadece bir il'e yayın yapan kuruluşlar ise istemeleri halinde, yukarıdaki şekilde Reklam Gelirleri Üst Kurulu Payı Yeminli Mali Müşavir Raporu düzenlettirecekler veya yıllık bilanço ve gelir tablolarını bağlı bulundukları vergi dairesine tasdik ettirerek ertesi yılın Mayıs ayı sonuna kadar Üst Kurul'a göndereceklerdir."

7-2- Yeminli Mali Müşavir Raporlarının Düzenlenmesinde Uyulacak Usul Ve Esaslar

02.01.1995 tarih ve 22159 sayılı Resmi Gazete'de yayınlan Radyo Ve Televizyon Yayın Kuruluşları Reklam Gelirleri Üst Kurul Paylarının Yeminli Mali Müşavirler Tarafından Tasdik Edilmesi Hakkında 1 Sıra No.'lu Genel Tebliğ'de yeminli mali müşavir raporlarının düzenlenmesinde uyulacak usul ve esaslar aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

7-2-1- Yeminli Mali Müşavir Reklam Gelirleri Tasdik Raporlarında Bulunması Gerekli Asgari Bilgiler

Yeminli mali müşavirler. yapacakları reklam ge-

lirleri ve buna ilişkin Üst Kurul Paylarına ilişkin incelemelerde;

- Radyo ve televizyon kuruluşlarının radyo ve televizyon aracılığı ile yayınladıkları reklamlar karşılığında alınan veya tahakkuk ettirilen reklam bedellerinin doğru ve eksiksiz olarak beyan edilip edilmediğini,

-Beyan edilen reklam gelirlerine isabet eden reklam gelirleri Üst Kurul paylarının doğru olarak hesaplanıp hesaplanmadığını,

- Reklam gelirleri Üst Kurul paylarının zamanında Üst Kurul hesabına ödenip ödenmediğini,

- Zamanında ödenmeyen paylar varsa, bunlar için tasdik tarihine kadar ödenmesi gereken gecikme zammının tutarlarını, her türlü inceleme teknikleri kullanılarak tespit edeceklerdir.

Yeminli mali müşavirlerin reklam gelirleri tasdik raporunda, esas itibarıyla reklam gelirlerinin Reklam Yönetmeliği'nde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenip belirlenmediği, konu ile ilgili olarak yapılan işlemlerin ve kayıtlarının ilgili mevzuat hükümlerine uygun bir şekilde yapılıp yapılıp yapılmadığı hususlarına yer verilecektir. Tasdik raporlarında;

- Aylık dönemler itibarıyla radyo ve televizyon aracılığı ile yayınlanan reklamlar nedeniyle tahakkuk ettirilen reklam gelirleri,

- Aylık dönemler itibarıyla radyo ve televizyon aracılığı ile yayınlanan reklamlar için ayrılan süreler ve sürelerin günlük program akışları içindeki dağılımı,

- Reklam gelirlerinin doğrudan reklamı yapılan ürün ve hizmetleri üretenlerden sağlananlar ile dolaylı olarak aracı kurum ve kuruluşlardan sağlananlar itibarıyla ayrı ayrı gösterilmesi,

- Tahakkuk ettirilen reklam gelirlerinden, reklam bedellerinin elde edilmesi amacıyla yapılan giderlerin indirilip indirilmediği veya reklam verenlere iskonto yapılıp yapılmadığı, eğer iskonto yapılmışsa iskontonun kimlere ve ne tutarda olduğu, konuları ayrıntılı olarak belirtilecektir.

Reklam gelirleri tasdik raporları, tebliğde belirtilen rapor kapağı ile rapor dispozisyonuna uygun olarak hazırlanır. Rapor içeriği itibarıyla rapor dispozisyonunda yer alan hususlara da yer verilir. Bu tebliğde istenilen belgeler ve yeminli mali müşavirin gerekli gördüğü diğer belgeler ve inceleme kanıtları raporunun eklerini oluşturur.

Yeminli mali müşavir tasdik raporlarının sonuç bölümünde, bu tebliğde belirtilen konuların incelenip incelenmediği, fiili durum ile muhasebe kayıtlarının uygun olup olmadığı, aylık reklam gelirlerinin ve bu gelirler üzerinden hesaplanan Üst Kurul paylarının ve gecikme zamlarının ödenip ödenmediği mutlaka belirtilecektir.

7-2-2- Yeminli Mali Müşavirlerin Müteselsil Sorumluluğu

Yukarıda belirtilen aranması ve doğruluğunun araştırılması zorunlu konulara ilişkin defter kayıtlarının usulüne uygun olarak düzenlenmiş, kayıt nizamı ve muhasebe ilkelerine göre kaydedilmiş olması gereklidir. Yeminli mali müşavirler belgelerin geçerliliğini, usulüne uygun olarak düzenlenip düzenlenmediğini ve gerçeği aksettirip aksettirmediğini tespit etmek zorundadır.

Yeminli mali müşavirlerin yapmış olduğu incelemenin amacı, radyo ve televizyon kuruluşlarının brüt reklam gelirlerini ve bu gelirler üzerinden ödenecek Üst Kurul paylarının doğruluğunu araştırmak, tespit etmek ve sağlamaktır.

İmza ve mühür kullanmak suretiyle tasdik yapan ve tasdik raporu düzenleyen yeminli mali müşavirler, tasdik kapsamı ile sınırlı olmak üzere tasdikin doğruluğundan sorumludurlar.

Yeminli mali müşavirler, yaptıkları tasdikin doğru olmaması halinde, eksik ödenen Üst Kurul paylarından ve bunlara ilişkin gecikme zamlarından kuruluşlarla birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulurlar.

7-2-3- Yeminli Mali Müşavir Tasdik Raporları İle İlgili Yapılacak İşlemler:

Yeminli mali müşavirlerce düzenlenen reklam gelirleri tasdik raporlarının bir örneği (Ocak-Haziran) dönemleri için Ağustos ayı sonuna, (Temmuz-

Aralık) dönemleri için Nisan (28 Ocak 1995 Tarih ve 22185 Sayılı Resmi Gazete ile değiştirilmiştir.) ayı sonuna kadar (1984 yılı için bütün kuruluşlar bakımından Nisan (28 Ocak 1995 Tarih ve 22185 Sayılı Resmi Gazete ile değiştirilmiştir.) 1995 ayı sonuna kadar) Üst Kurula gönderilir.

Anılan tasdik raporlarının bir örneği yeminli mali müşavirler tarafından aynı süre içinde Maliye Bakanlığı'na gönderilmek; bir örneği de ilgili kuruluşa verilmek zorundadır.

Aylık reklam gelirleri Üst Kurul payı beyannameleri ile yeminli mali müşavir tasdik raporları arasındaki uyumun sağlanması sorumluluğu yayın yapan radyo ve televizyon kuruluşuna aittir.

8- DİĞER HUSUSLAR

8-1- Yurt Dışından Türkiye'ye Yönelik Yayın Yapan Radyo Ve Televizyon Kuruluşlarının Durumu

3984 sayılı Kanun'un 29/m maddesi konu ile ilgili olarak aşağıdaki hükmü içermektedir. "Yurt dışından Türkiye'ye yönelik yayın yapan radyo ve televizyon kuruluşlarına kanal, frekans ve kablo kapasitesi tahsis edilemez. Bunlara Türkiye'de vergi mükellefi olanlar tarafından verilen reklam ve ilân bedelleri vergi matrahlarından düşülemez. Ancak, uydu platformu ve kablo sisteminden iletilen ve yurt dışından yapılan yabancı kaynaklı yayınların Türkçe seslendirilmelerine, birkaç dilden aynı anda yayın yapılmasına ve Türkçe reklam girişine olanak tanınır. Türkçe reklam girişi yapılan yayınlar için Üst Kurulun ilgili reklam yönetmeliği uygulanır."

8-2- Reklam Gelirlerinin Defter Kaydı

1 Seri No'lu Genel Tebliğde, beyannamenin içeriği ve düzenlenmesi başlığı altında reklam gelirlerinin defter kayıtının nasıl yapılacağı açıklanmıştır. Buna göre; "kuruluşların bir ay içerisinde radyo ve/veya televizyonlarında yayınladıkları reklamlar nedeniyle aldığı veya tahakkuk ettirdiği reklam gelirlerini, tek düzen hesap planına uygun olarak yasal defterlerinde ayrı ayrı hesaplarda takip etmeleri ve beyannamelerinde de ayrı ayrı beyan etmeleri gerekmektedir."

9-SONUÇ

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun gelirleri arasında sayılan, özel radyo ve televizyon kuruluşlarınca elde edilen brüt reklam gelirlerinden kesilecek payların beyan edilmesi, ödenmesi, denetlenmesi, muhasebe kaydı ve diğer bazı özellikli durumları yazımız içerisinde açıklamaya çalıştık.

Konu ile ilgili mevzuatın geniş olması özel radyo ve televizyon kuruluşlarının işini zorlaştırmaktadır. Bu nedenle Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun son dönemlerde yapmış olduğu olumlu çalışmalara birini daha ekleyerek, gelirlerinin beyanı ve ödenmesi ile ilgili durumları açıklayıcı yazı ve broşürlerle ilgili kuruluşlara bildirmesi yararlı olacaktır. Bu durum hem Üst Kurulun işini kolaylaştıracak, gelirlerini zamanında ve doğru alabilecek hem de Üst Kurul gelirlerini ödemekle görevli kuruluşların dikkatlerini çekecek ve işlerini kolaylaştıracaktır.

KAYNAKÇA

1- www.rtuk.gov.tr

2- Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun

3- Radyo ve Televizyon Yayınlarının Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik

4- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Bütçe, Muhasebe ve İdari İşler Yönetmeliği

5- Reklam Gelirleri Üst Kurul Payı Genel Tebliğleri

6- Radyo ve Televizyon Yayın Kuruluşları Reklam Gelirleri Üst Kurul Paylarının Yeminli Mali Müşavirler Tarafından Tasdik Edilmesi Hakkında Genel Tebliğler

7- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Teşkilatı Kuruluş ve Görev Yönetmeliği

8- Özel Radyo ve Televizyon Kuruluşları İdari ve Mali Şartlar Yönetmeliği

9- Eser, İcra, Yapım ve Yayınların Kullanılması ve/veya İletilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

DİLİM DİLİM KREDİ

Bu ay Kaan'ın okul parası

Önümüzdeki ay anneme yemek takımı

Yılbaşında yeni plazma televizyon

Mart'ta Burcu'nun doğum masrafları

Garanti'den uygun faiz oranlarıyla **Esnek İhtiyaç Kredisi**. Üstelik kefilsiz.
Kredi limiti için başvurunuzu hemen yapın, ihtiyaç duyduğunuz zaman kredinizi alın, dilim dilim kullanın, boşuna faiz ödemeyin.

Garanti Şubeleri
444 0 333 Alo Garanti
garanti.com.tr

Garanti

VERGİ MUHASEBESİ

Hasan ALTUNCU
Vergi Denetmeni

Zafer KÜTÜK
Vergi Denetmeni

VERGİ DENETMENLERİ DERNEĞİ
VDD
1975

ÖZEL BÖLÜM